

Zondag na Kerstmis

30 december 2012; PKN Wehl

Jesaja 61:10 – 62:3

Lucas 2: 22-23; 25; 27 -28a; 33-40 (rk: Maria Lichtmis feb)

Zien is geloven, toch?

Tenminste, in onze samenleving kunnen we de mensen het beste overtuigen met harde, wetenschappelijke bewijzen. Dan weten we zeker dat het waar is. De wetenschap is als het ware het nieuwe geloof. Zo is de wereld niet in 7 dagen geschapen, maar hebben we ons bestaan te danken aan de oerknal. Het lijkt erop dat afgelopen jaar het Higgsdeeltje is ontdekt en daarmee zijn vele vragen opgelost – en weer nieuwe ontstaan. Dit is waarschijnlijk de grootste ontdekking van 2012, aldus het nieuws. Omdat het bestaan nu eindelijk bewezen is, aangewezen, GEZIEN kan worden.... Zien als het nieuwe geloof.

Wat zou het fijn zijn als ook God zich op deze manier laat bewijzen, laat ZIEN. Dan is geloven, religie, veel makkelijker en wordt niet meer uitgespeeld tegen de wetenschap. Tussen haakjes: alsof dat kan. Maar, is dat niet appels met peren vergelijken, proza met poëzie...?! Het zijn twee verschillende manieren om te kijken naar de wereld, naar datgene wat wij als 'werkelijkheid' ervaren. Zo kunnen we verliefdheid uitdrukken met 'vlinders in de buik' en ook met een beschrijving van de hormonen die het lichaam bij verliefd aanmaakt. Is de ene beschrijvingen wel waar en de andere niet? Maar, dat terzijde.

We hadden het over een hard godsbewijs. Dat we als gelovigen ons niet meer zo hoeven te verdedigen tegenover die mensen die er van overtuigd zijn dat God niet bestaat. Die mensen die vaak als argument aanvoeren dat als er een God zou bestaan, er geen jalouzie, oorlogen, ziekten, natuurrampen zouden zijn, omdat God dat toch niet toe kan laten?! Alsof God zo zou werken...

Ja, laat God zich maar zien, net als toen, zo'n 2000 jaar geleden. Maar, *zagen* de mensen destijds het goddelijke, het bijzondere in hun midden wel? Wat als wij in die tijd geleefd zouden hebben, wat zouden wij dan gezien hebben?

Daarbij helpt de evangelist Lucas ons vandaag een handje. De woorden die we gehoord hebben, zijn zo beeldend, dat ze net een schilderij zijn, waar we zo in kunnen stappen.

Voordat we dat doen, een klein uitstapje dat past in deze tijd waarin we terugkijken op het afgelopen jaar. We ZIEN allerlei tendensen, een rode draad in de samenleving, in ons eigen leven en we geven die ook betekenis. Zo krijgen we een steeds beter INZICHT in ons leven. Een evaluatief moment. Dat doen wij, dat deden de eerste christenen ook. Na zijn dood, keken ze terug op zijn leven en gaven dat betekenis. Ze zagen in hem een van God gezonden mens, sterker nog, ze hebben in hem God ervaren. Zoals hij leefde, dacht, bad, er was voor de mensen, zoals hij hen *doorzag*. Zo zou God het ook willen. Zo Vader zo Zoon.

Al terugkijkend, kwam bij deze christenen de vraag op vanaf wanneer Jezus een stukje God op aarde was. Op het moment dat hij aan het kruis is gestorven of vanaf zijn openbare optreden? Of al bij zijn geboorte of zelfs daarvoor...?? Bovendien, als Jezus God was, was hij dan ook mens?? Al evaluerend, vonden ze antwoorden. Eén daarvan hebben we vandaag gehoord, in het verhaal dat Lucas ons schildert. Mag ik u uitnodigen mee te gaan zijn schilderij in?

Waar zijn we? Op het tempelplein in Jeruzalem, zo'n 2000 jaar geleden. We ZIEN de vele mensen, we horen ze lachen, praten, bidden. We horen het gerinkel van de geldbuidels van de handelaren. Ergens klinkt de doodskreet van een dier dat wordt geofferd... Kijk, daar, een man, een vrouw met een kind op de arm, in doeken gewikkeld, ingebakerd. Zoals gebruikelijk in die tijd. De oudste zoon zeker, die moet volgens de wet aan God worden opgedragen. O kijk, er komt een man naar hen toe en een oude

vrouw. Ze gaan in het gesprek met de ouders. We kunnen horen wat ze zeggen: "Ach, wat een schatje, net zijn v(V)ader... dat wipneusje, en och, die vingertjes. Hoe oud is hij...?" Een vertederend en toch alledaags tafereeltje.... We zouden er zo overheen kijken.

Dat maakt dit schilderij van Lucas zo bijzonder! Geen engelen, aureooltjes of stralenkransen. Nee, gewoon twee mensen die naar de tempel zijn gekomen om hun kindje Jezus op te dragen, net als alle andere eerstgeborenen. Daarmee lijkt Lucas aan te geven: Jezus is niet anders dan andere mensen. Jezus is mens, van het begin af aan.

Opnieuw... wat ZIEN wij. Op eerste gezicht een gewoon gezinnetje. Maar, zoals vele schilderijen verschillende lagen hebben, heeft ook ons schilderij nog een laag. Die gaat over het verder kijken dan je neus lang is, om DOORZIEN. Want Simeon en Hanna herkennen in dit kleine kind al iets van God. We horen het in de grootse, profetische woorden die Lucas hen in de mond legt. Woorden die doen herinneren aan de profeet Jesaja, die het heeft over de bevrijding uit de ballingschap en zo gerechtigheid van Gods wege... een nieuw begin met een nieuwe naam. Een klein begin in Sion dat van daaruit als een olievlek zich over de hele aarde zal verspreiden.

In de woorden van Simeon horen we dus hoe deze mens Jezus nauw is verbonden met de belofte van God, gedaan in het verleden.

Dan is er nog een laag. Simeon en Hanna VOORZIEN voor Jezus een grootse maar ook moeilijke toekomst, juist vanwege zijn nauwe relatie met God. Nu misschien nog niet zichtbaar, maar dat zal in de loop der tijd steeds duidelijker worden en pas aan het eind van zijn leven is alles helemaal uitgekristalliseerd. We kennen die verhalen: over de weg die Jezus zelf is gegaan, enerzijds zeker van zijn zaak, anderzijds ook de worsteling en de twijfel. Tot het einde toe: "God mijn God, waarom hebt gij mij verlaten." Niets menselijks is hem vreemd. Ook voor Jezus is geloven een groeiproces.... Zo schildert Lucas Jezus dus als mens en God, verbonden met verleden – heden – en toekomst. Geen 'of of', maar 'en en'.

Keren we weer terug uit dit bijzondere schilderij. Dat schilderij dat op het eerste gezicht niets bijzonders is, waar we zo langsheen zouden kijken. Maar als we de tijd nemen en er langer bij stilstaan, gaat het steeds meer spreken, roept het op om verder te kijken, het daagt ons uit om in te gaan zien en oog te krijgen voor het bijzondere in het gewone, alledaagse leven. Net als Hanna en Simeon, die God zagen in een kind. God in het HIER EN NU onder ons, om ons heen. Geloof in het leven van alle dag. Het leven dat we allemaal leven, als we opstaan en slapen gaan, eten, boodschappen doen, werken, ziek zijn of juist gezond, praten, huilen, rouwen, troosten, ons vervelen, feestvieren, lachen... ook daar waar mensen worstelen met hun geloof, of er juist steun uit halen. Waar mensen klaar staan voor een ander, of dat juist van harte kunnen aanvaarden. Waar mensen eerlijk durven zijn, durven te erkennen dat het beter had. Daar speelt het geloof zich af. Sterker, hier, op dit moment, als we elkaar aankijken, luisteren, zingen, bidden. Straks, aan de koffie, als we met oud en nieuw oliebollen eten.

In een wereld waarin zien geloven is, en wij misschien wel verzuchten: ach laat God ons maar eens zien, worden we door zo'n schilderachtig verhaal opgeroepen om in te gaan zien dat geloven ZIEN is.

Amen.

Petra van der Voort, theoloog